

Финансова информационна (под)система. FM

Какво ще научите?

Същност и структура на финансовата информационна система.

Финансови бази данни.

Основни процеси при използването на финансовата информационна система.

Същност и структура

Ролята на финансовия мениджмънт е финансовото планиране и увеличаването на капитала за посрещане целите на организацията. Финансовата IS трябва да бъде конструирана за да подпомогне финансови дейности посочени на фиг. 5.1.

Фиг.5.1. Поток данни във финансовата информационна система

Обикновено във фирмите най-рано се изгражда счетоводната част на управленската информационна система, поради това, че нейната структура и основно съдържание се определя на диво държава от законодателството, което стимулира софтуерните фирми да разработват и предлагат счетоводен софтуер. До голяма степен той може да се прилага в повечето предприятия без особени трудности, но адаптирането му към финансовия мениджмънт на фирмата е свързано с индивидуализиране и по-голяма ефективност за мениджмънта. Въпреки това в основата на съвременните финансови информационни системи стоят софтуерни модули за които е важно да се осигурява обновяване при промяна на законодателството и счетоводните стандарти в страната.

Финансови данни

Счетоводни данни – основните финансови данни, съдържащи се в счетоводните модули. Те определят финансовото състояние и отразяват различните дейности от счетоводна гледна точка.

Капиталови пазарни данни – външна информация, получена от маркетингови проучвания. Важна информация за вземане на решения и особено касаещи капиталовото бюджетирание. Използват се също за съставянето на финансовия план и управлението на паричния поток, тъй като цената на капитала е важен фактор в инвестиционния анализ и капиталовото бюджетирание.

Портфолио данните са важни за капиталовото бюджетирание и мениджърските решения за управление на фондовете, тъй като всички решения относно инвестициите и придобиването на капитал изискват съгласуваност с останалите инвестиции в организацията. *Например фирма която иска да се диверсифицира, вероятно няма да насочи всички ресурси в един вид инвестиции.*

Информацията за данъци, трудови ресурси, маркетинговите и другите **регулатори** помага на фирмата да съблюдава законите и ограниченията наложени от държавата и да използва откриващите се по-добри възможности в определени ситуации – често свързани с преференциите, които държавата предлага в определени периоди на нейното развитие. Всички видове планове трябва да бъдат съобразени с тези регулатори.

Решенията за капиталови инвестиции

се базират на характеристиките на всички **текущи възможности**, които средата в даден момент предлага. Тази информация се генерира от мениджърския и инженерния персонал, който следи и представя оценки за вътрешните възможности и състоянието на обкръжаващата среда.

Оперативната политика е нужна за да се съобрази финансовия план с намеренията и действията на мениджърите. Тя е важен елемент на планирането, защото това гарантира неговото изпълнение.

Финансовата управленска информация може да помогне на мениджърите да осигурят високо ниво на конкурентоспособност чрез обвързването на маркетинговите с производствените и с финансовите действия. Организационните действия се координират и направляват по-добре към изпълнението на целите на организацията при внедряване на комплексна система за маркетингова, производствена и финансова информация.

БИЗНЕС НАВИГАТОР

Меню Продукти Въпроси Поддръжка

Комерс Фина

Продукти

Заплати

Цени

Функционални области

Бизнес Навигатор включва следните функционални области от дейността на фирмите:

- Счетоводство
- Касови операции
- Дълготрайни активи
- Валутни операции
- Управление на складово стопанство
- Управление на материални запаси
- Фактуриране
- Търговия и маркетинг
- Производство
- Управление на връзките с клиенти
- Калкулация на себестойност
- Отпечатване на касови и банкови документи
- Консолидиране на баланс
- Автоматични валутни разлики
- Преоценка на материални запаси и чужди валути
- Експорт и импорт на данни
- Кръстосано счетоводство
- Многовалутност
- Генератор на отчети
- Връзка с касови апарати
- Предаване на данни по Интернет
- Експорт към MS Excel
- ДДС напълно автоматично с дискета
- Английски, немски, руски и френски и български език
- Следене на разплащанията с контрагентите в лева и валута

НАЦИОНАЛЕН СЧЕТОВОДЕН СМЕТКОПЛАН

ПРИМЕРЕН ИНДИВИДУАЛЕН СЧЕТОВОДЕН СМЕТКОПЛАН

Счетоводен сметкоплан - СЧЕТОВОДНИ СМЕТКИ ЗА КАПИТАЛИ

10 Счетоводна група **Капитал**

- 101 Основен Капитал, изискващ регистрация
- 102 Основен Капитал, неизискващ регистрация
- 104 Ликвидационен Капитал при несъстоятелност и ликвидация
- 105 Капитал на предприятия с нестопанска дейност

11 Счетоводна група **Резерви**

- 111 Общи резерви
- 112 Резерви от последваща оценка на дълготрайни активи
- 113 Резерви от последваща оценка на краткотрайни активи
- 114 Резерви от последваща оценка на финансови инструменти
- 115 Резерви на инвестиционни дружества
- 116 Резерви на пенсионни дружества
- 117 Резерви от емисия на акции
- 119 Други резерви

12 Счетоводна група **Финансови резултати**

- 121 Непокрита загуба от минали години
- 122 Неразпределена печелба от минали години
- 123 Печалби и загуби от текущата година
- 124 Резултат от дейността на предприятия с нестопанска дейност
- 125 Резултат при несъстоятелност и ликвидация

13 Счетоводна група **Резерви по застрахователни договори**

Основни процеси при използването на финансовата информационна система

Финансов план

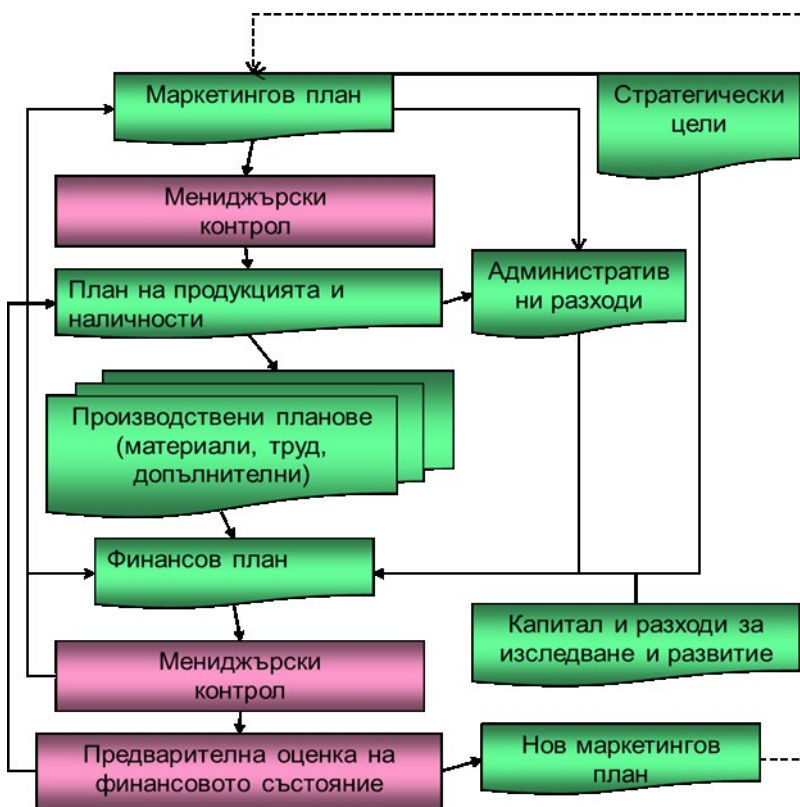
Финансовия план се базира на маркетинговия и производствен планове и е във форма на бюджет, който подпомага вземането на финансови решения. Паричният поток се управлява за да подкрепи тези планове и трябва да осигури допълнителни средства, ако това се налага. Понякога са необходими повече финансови ресурси (вкл.кредит) за да се приложат маркетинговия и производствения планове и техните промени в процеса на реализацията им което неминуемо се налага. Обикновено решението за придобиване на нов капиталов ресурс изисква капиталов бюджет.

Бюджетът (от **френски**: остар. *bougette* означаващо кожена кесия за пари) е списък с всички планирани приходи и разходи за даден период от време, обикновено година, но не задължително календарна. Той може да бъде **държавен, семеен, фирмен** и др. Чрез бюджетът цялата дейност на правителството се поставя под контрол. Бюджетът е средство за управление на финансовото стопанство и има следните функции:

- **Административно-контролна** - изразява се с това, че чрез него (бюджета) парламентът осъществява контрол над дейността на министерствата
- **Парламентарно-контролна** - Чрез нея се въдворява ред в стопанския живот в страната.
- **Стопанско-политическа** - като втората се адаптира към стопанските събития в държавата.

Към видовете бюджет също може да добавим и: бюджет на министерствата; специфичен бюджет-за отделни звена; регионален; брутен и нетен бюджет. С отделен бюджет са - съдебната власт, отбраната и здравеопазването.

Финансовата дейност на фирмата се наблюдава (одитира) за да се установи, че финансовото състояние представя вярно финансовата позиция на фирмата и че различните части на организацията следват управленските планове.

Обобщението на финансовите данни от маркетинговата и производствената IS се предават към финансовата IS. Освен тях към нея се събира и обработва специфична информация, отнасяща се до детайлите във финансовото управление и икономическото състояние на средата.

➤ Финансово планиране и бюджетирание

Фиг. 5.2. Процес на финансово планиране

Това са главните дейности на финансовия мениджмънт които трябва да обвържат маркетинговия и производствен план с

финансовия. При него се съгласуват всички ресурси и ограниченията, които включват

производство, складове, дистрибуция, човешки умения и потенциал, финансовите ресурси. Маркетинговите ограничения включват действията на конкурентите, търсенето на продукти, ценовата политика, промоционалните фондове и външните правила. Първата стъпка в подготовката на финансовия план е развитието на прогнозирането.

Тези процеси включват въведените от маркетинговата и производствената IS данни, маркетингови прогнози за продажби, производствените ограничения. За създаване на прогнозни модели се използва математическо моделиране и статистика – регресионен модел, експоненциални криви, просто подвижно средно, и др. Въз основа на прогнозите се изготвя бюджет. Допълнително в помощ на финансовото бюджетиране се използват и системите за подпомагане на решения, разработени за различни области на бизнес, чрез интеграция на всички тези планове.

Определяйки ръководните насоки в производството се подготвя план, с който да се посрещнат нуждите, определени от маркетинга. Когато това е съгласувано с маркетинговия план, бюджетът се предава на финансистите за да приключат процеса на планиране. Ако планираните маркетингови и производствени дейности не могат да бъдат финансирани се прави ревизия на бюджета за да се гарантира изпълнението му и еднопосочността му с целите и стратегията на организацията. Ако в процеса на изпълнение се установи превишаване на планираните производствени или маркетингови разходи, се прави ревизия на плана. След това новия вариант се изпраща по същите канали, докато всички нива на мениджмънта се съгласуват и отчетат промените. Плановете могат да бъдат във форма на отчет на OIS или предложени On-line в мрежата на организацията. Често се налага реализиране на планове при непредвидени обстоятелства. Ако те (плановете) са достъпни в компютъра, могат да се коригират много бързо и да се генерират нови варианти за кратко време. Така се гарантира наличие винаги на актуални планове. Дори в малките и средни предприятия е възможно да се разработват бюджети в компютъра с електронни таблици, в които са включени основни икономически, финансови и счетоводни връзки между отделните им елементи. Тази възможност гарантира на организацията бърза и точна реакция при непредвидени обстоятелства и добра координация и ефективност при промяна на бюджета.

Управление на паричния поток

Ключов компонент на бюджета е плана на паричния поток. Очакваните парични постъпления и плащания могат да бъдат проектирани въз основа на данни от минали периоди, съгласувани с новите обстоятелства, определени от прогнозите на маркетинговия и производствен планове. За целта е удобно също използване на електронни таблици като гъвкав инструмент за планиране и прогнозиране. Ако очаквания паричен поток е недостатъчен е необходимо или да се промени бюджета или да се осигурят допълнителни фондове и постъпления.

Придобиване на капитал и управление на фондове

Набирането на парични средства се налага от необходимостта да се поддържа определено ниво готови продукти и разнообразие в изделията, за да се отговори на търсенето на пазара и за да се поддържа висока конкурентоспособност. Това особено силно се усеща за производство на продукти със сезонен характер. В същото време за да се обнови и усъвършенства производството и управлението е нужно постоянно да се правят инвестиции в ново оборудване, нови технологии, обучение на персонала и усъвършенстване на компютърната и комуникационна среда. Необходимите средства се определят въз основа на информацията от отчетите на МИС на различни управленски нива. За да се определят и следят нуждите от нови средства е необходимо да се създаде и да се об-

новява постоянно план за бъдещите приходи и разходи, съобразно плановете за развитието на фирмата. **Бизнес плана** се базира на маркетинговия план и производствения план, които определят необходимите бъдещи разходи и ресурси за производството и неговото усъвършенстване. Значителен обем от необходимата за него информация се събира от TPS и МИС а останалата – от външни източници.

Осигуряването на капитал може да стане от банкови заеми или чрез издаване на нови акции на фондовия пазар.

Капиталово бюджетирание

Мениджърите се нуждаят от финансова информация за да вземат решения относно бюджета на фирмения капитал. *Например при внедряване на нови технологии и закупуване на нови машини е необходима информация за стойността на оборудването, лихвените проценти и стойността на нарастването на капитала, очаквания живот на машините, преките разходи и разходите за поддържане и ремонт, както и запазването или нарастването на паричния поток при внедряването на новото оборудване.* Мениджърът трябва да оцени всичко това, заедно с останалите инвестиционни проекти – активите и портфейла на фирмата по отношение на инвестициите. Другото важно нещо е пазарния ефект на инвестицията, както и влиянието и върху стратегията на фирмата. Много голяма част от необходимата информация може да бъде осигурена от МИС, но е нужно подходяща обработка и обобщение.

Одит

Два вида одит: **операционен**, който съблюдава съгласуваността на плановете, политиките и бюджетите; **финансов** – оценява реалното финансово състояние на фирмата.

Вътрешните одитори обикновено упражняват операционен, при който резултатите отнасящи се до отклоненията от нормалното състояние фиксирано в плана се отчита на мениджърите, за да вземат съответни мерки. Финансовия одит се извършва обикновено от външни одитори, които определят финансовото състояние за да бъде реално представено на инвеститори, банки и партньори на фирмата.

И двата типа одита се базират на информация, данни и отчети от маркетинговата, производствената и финансовата ИС, както и отчетите на TPS, които се проверяват за коректност и точност.

Въпроси за самоподготовка.

1. Кои са основните процеси при използването на финансовата информационна система?
2. Кои са основните данни, които се поддържат във финансовата информационна система?
3. Какво представлява бюджетът?
4. Какви видове одити има?